

Buren van De Markten > Ann Van de Vyvere

Ann Van de Vyvere is een Brusselse kunstenaar en bezieldster van de vzw Irma Firma. Daarnaast begeleidt ze momenteel de workshop "Labo 3" in De Markten wat we als een goede aanleiding beschouwd en haar eens voor de micro te halen.

De Vijfhoek: Ann, kan je jezelf eens even voorstellen?

Ann Van de Vyvere: Ik ben dus Ann, ben 33 jaar oud en woon in Brussel. Ik woon hier in de Dansertwijk op het randje aan het kanaal sinds anderhalf jaar. Daarvoor woonde ik ook al in de wijk, maar dan aan de Ardinkaai. Twee plaatsen die dus relatief dicht bij elkaar liggen, maar die toch een wereld van verschil zijn.

DV: Je bent geboren in Etterbeek en opgegroeid in Laken.

Op welke manier heb je leren kennismaken met de stad?

AVdV: In Etterbeek ben ik geboren, niet getogen. Ik ben opgegroeid in Laken, maar heb ook zes jaar in Molenbeek gewoond. Als je aan de rand van Brussel-centrum woont, is het centrum niet zo een vreemd gegeven. Mijn moeder heeft vijftien jaar in Pachecco gewerkt aan de Begijnhofkerk. Wij kwamen regelmatig naar het stadscentrum om te winkelen. Ook als puber hing ik hier rond met mijn vrienden en vriendinnen. De stap naar het effectief gaan wonen in het centrum is voor mij dan ook niet zo groot geweest. Vroeger was ik trots een Brusselse te zijn, en dat ben ik nog steeds hoor, maar ik moet toegeven dat naarmate ik ouder word meer het gevoel krijg dat het genoeg is geweest om in het centrum te wonen. De drukte en de agressiviteit lijken mij met de tijd meer en meer te storen. Ik denk eraan om te verhuizen naar een rustigere buurt, maar wel nog steeds in Brussel.

DV: Denk je Brussel ooit te verlaten?

AVdV: Voorlopig ben ik nog niet groot genoeg om naar een andere stad te verhuizen, maar in de toekomst sluit ik dat zeker niet uit. Ik heb het al vaker gezegd, soms voel ik mij het boerinnetje van Brussel. Ik woon nog steeds in mijn geboortestad en ik ben er nooit weggeraakt. Ik ontmoet hier veel mensen die van buiten Brussel komen, die stap heb ik nooit gezet, ik heb nooit elders gewoond. Daarenboven ontmoet ik hier weinig echte Brusselaars van mijn leeftijd. Er is wel een stad waar ik een grote affiniteit mee heb en dat is Oostende. Dat is een stad die veel lijkt op Brussel en waar je eveneens de grote tegenstellingen kunt waarnemen zoals arm versus rijk en vuil versus proper.

Ook zie je daar een grote verscheidenheid aan talen en culturen en een toestroom van toeristen. Oostende is dan wel kleiner dan Brussel, maar ik voel me er wel thuis.

DV: Op je 14de heb je reeds besloten om voor de artistieke weg te kiezen en ben je naar Sint-Lukas gegaan...

AVdV: Dat klopt. Ik heb toen besloten om vrije kunsten te gaan studeren aan de Sint-Lukaskunsthumaniora. Mijn hogeschoolopleiding heb ik ook gevolgd aan Sint-Lukas en heb ik afgesloten als Meester in de schilderkunst. Dat was voor mij echt een heel toffe tijd na eerdere verblijven op superkatholieke scholen. De opleiding aan Sint-Lukas stimuleert je immers zeer goed om jezelf te ontwikkelen, meer nog dan te leren leren.

DV: Wat heb je na je studies gedaan?

AVdV: Ik ben na mijn studies meteen bij Bronks Jeugdtheater terechtgekomen. Het was natuurlijk niet gemakkelijk om met een diploma schilderkunst in je achterzak werk te vinden om je brood te verdienen. Ik was zeer geboid vanuit de schilderkunst in hoe een publiek naar een kunstwerk kijkt en in theater werkt dat volgens een heel ander systeem. Er zit een groep mensen gedurende een bepaalde periode dezelfde richting uit te kijken en dat fascineerde mij enorm. Met dat in mijn achterhoofd heb ik dan ook besloten om in de theaterwereld te gaan werken om alles van binnenuit te kunnen ontdekken. Ik werkte 3 jaar bij Bronks, o.a. als secretaresse, wat voor mij een goede zaak is geweest om op die manier de structuur van een culturele organisatie te leren kennen. Dat gegeven komt de werking van mijn eigen vzw zeker ten goede.

DV: Jij hebt zelf de vzw Irma Firma opgericht.

Kan je ons daar wat meer over vertellen?

AVdV: Irma Firma is een vzw die ik vier jaar geleden heb opgericht vanuit een soort frustratie: van vele markten thuis, maar nergens goed genoeg in. Dus creëerde ik een kader zodat alles wat ik doe daarbinnen een plek krijgt. Als ik een beschouwing maak van de voorbije jaren ben ik er van overtuigd dat er een duidelijke lijn of filosofie zit in alle projecten. Het maakt dus niet zozeer uit in welke discipline je iets brengt. Irma Firma is een vzw die zich bezighoudt met culturele en artistieke projecten die maatschappelijk relevant zijn. De projecten zijn sociaal, niet sociologisch, maar zintuiglijk. Wandelen is een belangrijk aspect in mijn werk. Hoe beweeg je van punt a naar punt b en waarom? Binnen Irma Firma krijgen dan ook verschillende artisten een plek en ik hoop dat zij in de toekomst nog meer hun eigen projecten kunnen ontwikkelen binnen de vzw. De projecten spreken een heel divers publiek aan. Ik hoop met Irma Firma daardoor iets universeels, toegankelijk en speels te creëren.

DV: Het meest recente project van Irma Firma is "salle des pas perdus". Watover gaat dit project?

AVdV: "Salle des pas perdus" is een project dat gaat over mensen die geen papieren hebben en in deze stad wonen. We onderzoeken de beweging in de publieke ruimte, vanuit de ervaring van mensen die zich niet kunnen veroorloven zich op een spontane wijze te verplaatsen, met name de "sans papiers".

Het project is vertrokken vanuit de vaststelling dat er heel veel hedendaagse dansers zonder papieren zijn die voor grote professionele gezelschappen dansen en werken en daarmee optournee gaan. Hier maken zij de glamour en de glitter van de danswereld en de shows mee, terwijl ze geeneens een huis of appartement kunnen huren of zelfs geen gym-abonnement kunnen afsluiten. Hun beroep is dus beweging en daar worden zij in het dagelijkse leven in beperkt. We onderzochten welke nieuwe patronen en structuren zij uittekenen in de stad, welke andere wegen zij gebruiken, welke remmingen zij belevden, of ze doel-loos rondlopen en waar ze stilstaan. Vervolgens ben ik met twee dansers (Einat Tuchman en Beninani Boar) de straat op gegaan en op zoek gegaan naar andere mensen zonder papieren en hun verhalen. We hebben daartbij heel veel mensen geïnterviewd, waaronder ook juristen en behartigers van de groep van de sans-papiers. Vanuit deze interviews hebben we een reeks thema's geselecteerd waarop we ons gebaseerd hebben voor het maken van een performance. Deze performance speelt zich af in de openbare ruimte (de Nieuwstraat) en gaat over de manier waarop je een privéruimte abakent en hoe je je persoonlijke ruimte in de openbare ruimte opeist. Er is ook een boek gemaakt, wat een artistiek verslag is van het project, met daarin foto's. Voor deze foto's nodig ik Pablo Castillo uit om samen met mij te wandelen en te discussieren en te zoeken naar beelden waarin we de kwesties rond intimiteit, het eindelijk wachten, angst, isolatie, onmacht trachten te abstraheren en te vertellen naar een fotoreeks.

DV: Bezoekers van De Markten en lezers van dit maandblad kunnen je naam herkennen als een van de begetelers van Labo 3 in het kader van Laplan. Wat doe je daar juist?

AVDV: Wel, ik geef dit Labo samen met Stijn Vranken. Hij is meheen de eerste poëet die ik van dichtbij ontmoet en waarmee ik samenwerk en dat is voor mij zeker een interessante uitdaging. Zo kan ik nog veel ontdekken en leren vanuit de discipline van woord en taal, wat nieuw voor me is. De functie van het laboratorium is een onderzoek voeren naar wat de relatie is tussen beeld en taal en op welke manier je taal en woord kunt gebruiken of toepassen in de openbare ruimte zodat je de functie van die ruimte verandert. We werken hiermee toe naar een eindresultaat dat getoond zal worden tijdens het Passa Porta festival dat loopt van 26 tot en met 29 maart.

DV: Je woont al lang in Brussel.

Op welke manier evolueert de stad volgens jou?

AVDV: Ik vind dat echt heel moeilijk om te zien. Het lijkt alsof de stad niet evolueert, ik ben degene die verandert en beweegt. Ik denk bijvoorbeeld aan de eendeloos voortdurende openbare werken, elk straatje is al wel meerdere keren afgezet of onder handen genomen door de stad ter verandering of verbetering. Maar uiteindelijk zie ik amper vooruitgang. Als dat dan toch het geval is, verloedert die plaats weer in een mum van tijd. Wat ik vooral zie is dat er weinig mensen zijn die respect

hebben voor de openbare ruimte. Ik vraag mij dan af of dat veroorzaakt wordt door het feit dat hier verscheidene culturen samenleven en het zodoende moeilijk is om gemeenschappelijke sociale codes of afspraken vast te leggen. Je ziet ook pogingen van de stad om verschillende wijken of straten op te werken zoals het einde van de Dansaerstraat. Daar hebben al veel mensen veel tijd en energie ingestoken, maar op een of andere manier wil dat toch niet lukken. Ik woon daar zelf en ik moet toegeven dat ik het zelf geen pretje vind om door dat laatste stuk te lopen. Ik zie de stad dus wel veranderen of bougeren, maar niet zozeer evolueren. Er zijn in Brussel heel veel mensen die klagen en zagen over wantoestanden, maar er zijn weinigen die zich dan ook effectief engageren om iets te veranderen. Het lijkt alsof de Brusselaar halstarrig weigert mee te bouwen aan de evolutie van de stad. Het is nu eenmaal de taak van de bewoners om dingen aan het licht te brengen en aan te kaarten bij de politiek.

DV: Wat zou je graag willen veranderen aan de stad?

AVDV: Ik denk dat het dat net is wat ik probeer te doen met Irma Firma. Met het brengen van mijn werken in de openbare ruimte wil ik mensen op bepaalde zaken wijzen, hun bewust maken van zaken die voor ons te alledaags lijken te zijn geworden. Hopelijk zullen ze met een nieuwe verwondering naar hun omgeving kijken. Op die manier probeer ik iets in de stad te veranderen.

DV: Waar zie je jezelf over 5 à 10 jaar?

AVDV: Er zijn nog veel projecten en plannen voor de vzw Irma Firma, maar voor mezelf is het belangrijk om bezig te blijven zoals ik nu bezig ben. Ik heb op een bepaald moment gedacht dat ik de wereld kon verbeteren, maar door het project "salle des pas perdus" ben ik gaan beseffen dat ik dat niet kan, maar dat ik wel bepaalde dingen kan aankaarten, zichtbaar maken. Ik merk ook dat hoe ouder ik word, ik veel bewuster met de dingen zal bezig zijn, met mijn projecten en met het leven. Maar ik wil toch ook natief blijven, zonder poëzie is er geen kunst!

DV: Succes en bedankt voor dit gesprek!